

**Kryteria ocen z geografii
dla klasy II liceum i technikum**

zakres podstawowy

Ocena dopuszczająca

Uczeń wie:

- jaka jest liczebność populacji ludzkiej
- jaki jest stan przyrostu naturalnego
- jakie są przyczyny i rodzaje migracji
- jakie są główne religie świata
- jakie są elementy struktury osadniczej
- jakie są czynniki miastotwórcze
- co to jest proces urbanizacji
- jaki jest poziom urbanizacji w różnych grupach krajów
- jakie są funkcje rolnictwa
- co oznacza pojęcie użytki rolne
- jakie są czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunkujące rozwój rolnictwa
- jakie są funkcje przemysłu oraz rola surowców w gospodarce światowej
- jaka jest rola usług w gospodarce światowej
- co to jest turystyka oraz wymieni czynniki warunkujące jej rozwój
- jakie są główne cechy krajów wysokorozwiniętych gospodarczo, rozwiniętych i rozwijających się
- co to jest proces integracji i dezintegracji politycznej

Uczeń rozumie:

- pojęcia ekumena, anekumena i subekumena
- konsekwencje społeczno-gospodarcze przyrostu naturalnego
- pojęcie migracja, emigracja i imigracja
- pojęcia aglomeracja, konurbacja, megalopolis
- rolę miast w dziejach cywilizacji
- jakie są współczesne tendencje w zakresie urbanizacji
- co jest przyczyną konfliktów zbrojnych na świecie
- pojęcia rolnictwo ekstensywne i intensywne
- jakie są przyczyny niedostatku żywności na świecie
- rolę transportu w gospodarce światowej
- problemy krajów przechodzących transformację ustrojową
- pojęcie globalizacji

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności na świecie
- wskazać obszary ekumeny, anekumeny i subekumeny
- wskazać obszary i kierunki migracji na świecie
- wskazać obszary najsilniej i najslabiej zurbanizowanych
- wskazać na mapie najważniejsze obszary rolnicze świata
- pokazać na mapie kraje o największej produkcji przemysłowej na świecie
- wyjaśnić rolę usług w tworzeniu dochodu narodowego
- pokazać główne rejony turystyczne świata
- podać przykłady krajów podlegających procesom integracji i dezintegracji politycznej i gospodarczej

Ocena dostateczna

Uczeń posiada wiadomości i umiejętności jak na ocenę dopuszczającą oraz

Uczeń wie:

- jaka jest liczba ludności na poszczególnych kontynentach oraz zna bariery zasiedlenia
- jaki jest współczynnik przyrostu naturalnego na świecie i w wybranych krajach
- jaki jest wpływ migracji na zmiany społeczeństw wybranych krajów
- jakie są główne kręgi kulturowe we współczesnym świecie
- jakie są formy miast oraz czynniki miastotwórcze
- co to jest płaszczyzna przestrzenna, ekonomiczna, demograficzna i społeczna urbanizacji
- jakie są konsekwencje konfliktów na świecie
- jakie są typy rolnictwa

- jakie są obszary nadwyżek i niedoborów żywności w świecie
- gdzie znajdują się najbogatsze łowiska świata
- jaka jest rola i funkcje przemysłu na świecie
- jakie są działy sektora usług oraz zna rolę usług w tworzeniu dochodu narodowego wybranych krajów
- jaka jest różnica między państwami wysoko rozwiniętymi, intensywnie się rozwijającymi, a opóźnionymi w rozwoju
- jakie są modele rozwoju gospodarczego

Uczeń rozumie:

- konsekwencje społeczne i gospodarcze spowodowane zjawiskiem wyżu i niżu demograficznego
- co to jest saldo migracji, depopulacja i drenaż mózgowy
- różnicę pomiędzy poszczególnymi kręgami kulturowymi
- przyczynę urbanizacji
- przyczyny i konsekwencje konfliktów na świecie
- jaka jest rola czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych warunkujących rozwój rolnictwa
- rolę poszczególnych surowców w gospodarce światowej
- rolę handlu, łączności i transportu w gospodarce światowej
- wpływ czynników społecznych i ekonomicznych na warunki życia i sposoby gospodarowania
- współczesne tendencje rozwoju i lokalizacji przemysłu
- problemy integracji i dezintegracji politycznej i gospodarczej

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić pojęcia ekumena, anekumena i subekumena oraz podać ich przykłady
- obliczyć współczynnik przyrostu naturalnego na podstawie danych
- obliczyć saldo migracji w określonym przedziale czasowym wybranych krajów
- wskazać obszary wyznawców głównych religii świata
- wymienić miasta spełniające różne funkcje
- wskazać największe zespoły miejskie
- wymienić etapy urbanizacji
- wskazać obszary konfliktów na świecie
- wskazać obszary rolnicze świata
- wskazać główne okręgi przemysłowe świata
- wyjaśnić przyczyny nierównomiernej gęstości sieci transportowej na świecie
- określić cechy państw rozwiniętych, intensywnie się rozwijających oraz opóźnionych w rozwoju gospodarczym i społecznym, wskazać ich na mapie

Ocena dobra:

Uczeń posiada wiadomości i umiejętności jak na ocenę dostateczną oraz

Uczeń wie:

- co to jest przyrost rzeczywisty
- struktura płci i wieku w wybranych krajach
- co oznaczają pojęcia wiek produkcyjny, przedprodukcyjny i poprodukcyjny
- co to jest piramida wieku
- jaki jest wpływ migracji na zmiany społeczeństw wybranych krajów
- jakie są kryteria miejskości
- jakie są największe miasta na poszczególnych kontynentach
- jakie są etapy urbanizacji i umie je scharakteryzować
- jaki jest udział rolnictwa w tworzeniu dochodu narodowego w wybranych krajach
- jaka jest racjonalna dawka żywienia człowieka
- które kraje zajmują czołowe miejsce w połowach ryb
- jakie są przyczyny rozmieszczenia przemysłu światowego
- zna podstawowe informacje dotyczące transportu, łączności handlu na świecie

Uczeń rozumie:

- potrzebę współistnienia społeczności o odmiennych kulturach
- rolę miast w dziejach cywilizacji i pełnionych przez nie funkcji
- problemy związane z procesami urbanizacji
- konsekwencje konfliktów zbrojnych
- konieczność stosowania różnych sposobów gospodarowania w rolnictwie
- przyczyny niedostatku żywności i konieczność walki z problemem niedożywienia
- konieczność ochrony żywych zasobów morza
- konieczność ochrony zasobów surowcowych wyczerpywanych
- wpływ czynników społecznych i ekonomicznych na warunki życia i sposoby gospodarowania
- potrzebę współpracy transgranicznej na przykładach euroregionów

Uczeń potrafi:

- sporządzić piramidę wieku dysponując odpowiednimi danymi

- wskazać na mapie główne kierunki współczesnych migracji
- wskazać na mapie przykładowe aglomeracje monocentryczne, policentryczne i megalopolis
- scharakteryzować etapy urbanizacji z przykładami
- ustosunkować się do metod terrorystycznych stosowanych w trakcie konfliktów
- porównać różne typy rolnictwa i określić obszar ich występowania
- wskazać na mapie kraje o największej produkcji przemysłowej w wybranych dziedzinach
- omówić podstawowe kwestie dotyczące handlu zagranicznego na podstawie danych
- wskazać na mapie terytorialne rozmieszczenie państw zaliczanych do poszczególnych grup rozwojowych
- przedstawić przemiany we współczesnym przemyśle na podstawie konkretnych przykładów
- uzasadnić, że integracja polityczna i gospodarcza jest korzystna dla krajów zrzeszonych w poszczególnych organizacjach

Ocena bardzo dobra:

Uczeń posiada wiadomości i umiejętności jak na ocenę dobrą oraz

Uczeń wie:

- jaki jest przebieg rozwoju demograficznego na świecie
- jakie są różnice między kręgami kulturowymi
- zna układy przestrzenne miast w różnych regionach świata
- jakie są przyczyny i konsekwencje konfliktów na świecie
- jaka jest przyczyna różnic w użytkowaniu gruntów
- co to jest saldo handlu zagranicznego
- saldo ruchu zagranicznego
- zna problemy krajów o niskim, średnim i wysokim stopniu poziomu rozwoju gospodarczego
- zna różnice pomiędzy modelami rozwoju gospodarczego

Uczeń rozumie:

- prawidłowości rządzące rozmieszczeniem ludności
- zmiany w strukturze demograficznej ludności świata
- problemy związane z emigracją ludności
- potrzebę współodpowiedzialności społeczności światowej za bezkonfliktowy rozwój i postęp cywilizacyjny
- problemy wyżywienia ludności świata i sposoby zapobiegania niedostatku żywności
- rolę usług w gospodarce światowej
- przyczyny istniejących różnic pomiędzy społecznogospodarczym podziałem państw
- korzyści, bądź ich brak, wynikające z integracji lub dezintegracji politycznej i gospodarczej w świecie

Uczeń potrafi:

- narysować wykres liniowy przedstawiający zmianę ludności w dowolnym kraju
- wskazać na mapie i zinterpretować główne kierunki migracji we współczesnym świecie
- porównać miasta typowe dla poszczególnych regionów świata
- narysować diagram słupkowy prezentujący największe miasta świata
- zaplanować działania służące przyciąganiu inwestorów do zamieszkanego przez uczniów miasta
- zaproponować środki zaradcze łagodzące prezentowany konflikt
- porównać i omówić sposób użytkowania gruntów na kontynentach i w wybranych krajach świata
- interpretować dane statystyczne dotyczące rolnictwa przemysłu i usług
- omówić podstawowe kwestie dotyczące handlu zagranicznego na podstawie danych oraz posługując się mapami
- wykazać współzależności między warunkami naturalnymi, sposobami gospodarowania, a rozmieszczeniem ludności
- posługiwać się mapami różnej treści
- podać przykłady degradacji środowiska przyrodniczego w różnych rejonach świata
- podać przykłady organizacji politycznych i gospodarczych zrzeszających poszczególne kraje

Ocenę celującą

- otrzymuje uczeń, który posiada wiadomości i umiejętności wymagane na ocenę bardzo dobrą oraz:
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia
- posiada wiedzę wykraczającą poza ramy programowe
- biegło posługuje się wiadomościami teoretycznymi, twórczo stosuje je w praktyce
- osiąga sukcesy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych.